

нићел најлејше збирке народних шужбалица Навођени су многи сѣцифични називи. Уколико они предстѣвају одредницу, нису у нас.

Издвојено се говори о лирским народним песмама, о духовној вези приповедача и слушалица и еројским елементима у усменом на објашњавају, нпр. „ангурија — означава угарском стваралашћу. Нису заобиђени ни му ситио зелену боју“, или, мрзошљив“ је лењ чозички инструменти, дечије игре и инструмен век ишд. На тај начин не само да уознајемо ти. Народно бајање, гатање, предвиђање и шулокалну терминологију, него смо у могућне мачење снова, као и „мистерије“, чијим називима да сагледамо лексичко богатство нашег вом аутор избегава термин „празноверице“, језика.

дејтаљно су наведени. Нашли су своје место и При писању одредница изражен је смисао косовско-мејхохијски култови и митови. Од за целину и дејтаљ, за различитост и варијаци ређену пајзњу аутор посвећује проучаваоци ју. Појава се посматра историјски, географски ма, гусларима и добротворима Косова и Ме и лексички. Све то чини да одреднице у овој шохије.

Драгоценост ове књиге није само у богатству података које она садржи, већ и у начину на који су ти подаци презентовани. Овом при Треба нагласити да је веома значајно што је ова књига са дејтаљним описом народне културе Срба на Косову и у Мејхохији угледа ла светлости дана, пошто смо, нажда

ликом указаћемо само на неке вредности из лост, сведоци новог етничког чишћења и ра лагања и осмишљавања одредница, тј. више сејања српског становништва са Косова и из слојног и вишезначног њиховог садржаја.

При опису појединог обичаја даје се преглед свих радњи које га праће, да би се пошом Метхохије, и што ће многи елементи те народ вљање неких елемената са знаком, дашом не културе претрпели знатне промене.

загради, у ком месту или области се то дења

ва. Исто је и са веровањима. У неким случајима суйтилно су забележена и правила пона

шања. Тако нпр. код Ускрса, када се ишло у АТЛАС НАРОДНЕ КУЛТУРЕ СЛОВАКА У госте, домаћин је дариван бојеним јајетом-ко ЈUGOSLAVIJI (ATLAS L'UDOVEJ KULTURY је морао да појде пред гостима, али гости, SLOVÁKOV V JUHOSLÁVIJI), Матича сло-који је такође дариван ускршњим јајетом невачка у Југославији — Бачки Петровац, једе га већ га носи кући. Или на пример: оно Matica slovensk á v Juhoslávii — Báčsky Pe-ишто се на Велике покладе последње једе, то се тровес, 2002.

прво једе на Васкрс.

Као илустрација ауторовог излагања може Атилас народне културе Словака у Југосла

послужити хомонија. Преглед властитишћу у издању Матице словачке у Југославији имена Вукановић даје, углавном, према пошћу чије је седиште у Бачком Пејровцу, предејта

су из 1455. године. Констатује да се „име не вља прави издавачки подвиг. Предговор уред-наслеђује у генерацијама пошмака“, тако даника (Расислав Сурави) открива да је на пре

се види „демографско шаренило у давању лазу из двадесетог у двадесетпрви век обв

властитишћу имена“/63/ Помињу се старобалџан интензиван рад на Атиласу словачке ма

канска: Доган, Дражул, Лешин, која нису по њине у средњој и јужној Европи, па је Атилас

себно обрађена, и прасловенска и словенска народне културе словачке мањине у Мађар

као посебне одреднице. Имена која су давана њрине у Румунији објављен 1998. У штампани је

„као заштићена од вештица и других злих бића“ њрине у Румунији објављен 1998. У штампани је

нпр.: Кукавица, Старина, Трновица, Мршвак, Атилас народне културе Словака у Пољској,

Вук, наведена су у посебној одредници. При док је монографија о Словацима у Хрватској

обради одређеног личног имена наводи се ње објављена 2002.

Уводна студија Јана Бабиака носи наслов „Етничка историја Словака у Југославији“ и

ред по насељима, као и социјална структура, садржи солидно документован антропологије

тј. занимања носилаца имена, а наглашава сграфски преглед миграционих кретања Сља

и њихова етничка припадност ако нису Србивака ка јужним пределима Хабсбуршке мо

(према попису из 1455); понегде се помиње и нархије од средине XVIII века у неколико етн

распрострањености дошћног имена изван-Койа. У том складу налазимо податке како су се

сова и Мејхохије. дошћаци организовали у Бачкој, Банату и

Срему, где њихов труд да омогуће свој ојстину рену, као и начина презентовања резултата уз нак. Једно од првих насеља био је Петровац, коришћење извора и литературе.

Остали део доноси обраду следећих тема и проблема: Љубомир као пределе целина: географски положај, границе и имп. Природне одлике подразумевају представљање геолошког састава, рељефа, климе, хидрографије и његовог састава. У одељку Љубомир у прошлости. Аутор Бабиак прати све до дана данашњег сати даје је осврт на Преисторијско доба, Рим животи Словака у насељима, посебно Бачким, скопички период и Средњи век наводећи Банатским и Сремским, јер су често живели имена испражених локалитета као и села у којима хетерогеним насељима, посебно изајима се они налазе, уз картографско представљање колонизације после Другог светског рата. Пријављена на основу писаних извора и литературе у том извештају су саставни подаци свих насеља. Уствари то је сумарни преглед Љубомира рајних појаса становништва као и табеле становништва од 1371. год. када је у саставу српске појаса о броју Словака од 1948. до 1991. године. Подаци о културним догађајима у словачким насељима откривају висок ниво организације у домену неговања културних традиција путем певачких и музичких друштва, уметничких галерија итд.

Др Бабиак посебно је обрадио свих седамнаест насеља у којима живи више од петина становништва, иако их има и у другим насељима у мањем броју (у фусној табели читамо да у Београду живи око 1000 Словака). Посебни део Бабиак о приказу Словака у седамнаест одбрањених насеља изложен је крајак историјатом организовања насеља и животова у њему; завршни сваког насеља с обзиром на време доласка Словака, при чему су нека од тих насеља састављена али има и оних насталих почетком двадесетог века.

Други део књиге о народној култури Словака у Југославији садржи 296 географских карата од којих две уводне карте приказују: катунског сточарења у прошлости традиционалног сточарења у Војводини у којима живе Словаци, на основу привређивања открива вишеструкости сточарства и сточарства у извору за ојстину, и то: земљорадњу, воћарство, сточарство, уз то дају су подаци и о њима географска карта. Аутори свих осталих карта, трговини и саобраћају.

Мојимир Бенжа, израдио је карте ојстину: прерада конопа; женска и мушка радова: раније становништво, „фамилије“ одећа; архитектура и станавање; породица према пореклу и њихове славе (крсна имена); друштво. Петар Славковски, израдио је карте: пољопривреда и сточарство; васпитање; Столична, исхрана; породични и годишњи обичаји; музика, јлес и знање.

Миљана РАДОВАНОВИЋ

Недељко-Неђо Паовица: ЉУБОМИР — антропогеографска истраживања; Српска академија наука и уметности, Београд 2002.

Као што је аутор наговестио у уводу, истраживање у Љубомиру обављао је годинама, захтевао од сваког теренског истраживача. Неђо држећи се Цвијевих ујединава за рад на њима Паовица је у посебном делу љубомирска насе

Остали део доноси обраду следећих тема и проблема: Љубомир као пределе целина: географски положај, границе и имп. Природне одлике подразумевају представљање геолошког састава, рељефа, климе, хидрографије и његовог састава. У одељку Љубомир у прошлости. Аутор Бабиак прати све до дана данашњег сати даје је осврт на Преисторијско доба, Рим животи Словака у насељима, посебно Бачким, скопички период и Средњи век наводећи Банатским и Сремским, јер су често живели имена испражених локалитета као и села у којима хетерогеним насељима, посебно изајима се они налазе, уз картографско представљање колонизације после Другог светског рата. Пријављена на основу писаних извора и литературе у том извештају су саставни подаци свих насеља. Уствари то је сумарни преглед Љубомира рајних појаса становништва као и табеле становништва од 1371. год. када је у саставу српске средњовековне државе, следе подаци о локалним власелинима у петнаестом веку и везама са Дубровником; најзад, представљена је највећа Турака и настанак и ширање Љубомирске нахије закључно са аустроугарском окупацијом Босне и Херцеговине 1878. Насеља у Љубомиру приказана су на следећи начин: пољопривреда и пољопривреда; сезонска насеља — катунски заокружују овај уствари историјско-етнографски, односно историјско-антропогеографски преглед традиционалног начина организовања насеља и животова у њему; завршни део ове тематике носи наслов Промене у животу начина станавања и организовања животова у савременим условима. Инструктиван је цртеж (стр. 41) у овом одељку приказом живота из Љубомира за Зеленгору приликом изгона сточке, са ујединављеним конацима, у склопу традиционалног сточарења у прошлости традиционалног сточарења у Војводини у којима живе Словаци, на основу привређивања открива вишеструкости сточарства и сточарства у извору за ојстину, и то: земљорадњу, воћарство, сточарство, уз то дају су подаци и о њима географска карта. Аутори свих осталих карта, трговини и саобраћају.

Одељак о становништву садржи следећа подаци: раније становништво, „фамилије“ према пореклу и њихове славе (крсна имена); демографска ситуација у савремено доба, укључујући и занимања. Следи осврт на говор становништва, на обележја ношће и исхране, сродства и породичних односа, истакнути годишњи обичаји од крсне славе, Божића и Ускрса до св. Василија Острошког и Петровдана. Следи опис друштвено-правних обичаја, за тим животи циклус, гробља и надробни етноменици, гостопримство и суседство.

За егзактни приказ битних антропогеографских обележја поједине пределе целине, од највеће значаја је осврт на свако насеље на начин како је то Цвијић својевремено осмислио и захтевао од сваког теренског истраживача. Неђо држећи се Цвијевих ујединава за рад на њима Паовица је у посебном делу љубомирска насе